

kerek virágát, mely földtől az égig növekszik, egybeforrasztva földet és eget, Keletet és Nyugatot, a természet, az ember és a szellem országait. Egyetlen világlényt ábrázol, az egyszerű formák sokágú, metamorfózisra képes jelentéseivel, a magyar népszellemet, annak jellegzetes *világközépi, közép-európai* helyzetében: alul a két csepp alak a Lény két, keleties vágású szeme, de egyszermind egy virág két, stilizált csészelevele, két szárny, s a Halak precessziós világkorszakának – melyben a honalápitás lezajlott – két, szembeforduló hal-szimbóluma (mélybíbor). Ez a két csepp-forma a jobb és a bal, a Kelet és a Nyugat közötti határhelyzet jelképe is.

Efölé boltozódik *nemzeti szivárványként* az ismert hétszer vágott Árpád-sáv pirosa-fehérje, mintegy a megtalált haza dimbes-dombos földje. A dombok tetején a régi hétmagyarok hét sátra áll (citromsárga), hasonló csúcsívekkel mint az épület más részein. A sátrak fölött zöld erdő lombkoronája magasodik, a mesebeli *hetedhét ország* kerek erdeje, de egyúttal a Kárpátok erdői, a régi ország természetes határai. A fák fölött az éjszakai égen (indigó) a Hadak Útja, hét csillag ragyog (citromsárga) a szent he-tesség kisugárzásaként, majd még feljebb a fizikai ég, a fizikai kozmosz felett a teremtő ég, a világosság és sötétség kettőssége feletti Fény, a szellemi világ ege hét lánggal, melyek utalnak a Szentlélek pünkösdi kettős lángnyelveire, de egy egytetemes Pünkösdre is, melyet Közép-Európában a magyarság van hivatva kezdeményezni (a szkíta népek fontos szerepét jelzi, hogy az első Pünkösöd leírásakor a párhuzamok azok, akik elsőként kerülnek említésre az *új nyelven* szóló apostolokat megértő népek között; Ap.Csel. 2,9). Ezt a szférát az ősi szabir-magyar eredetű vizililiom-motívum narancsszín sziromsora zárja le.

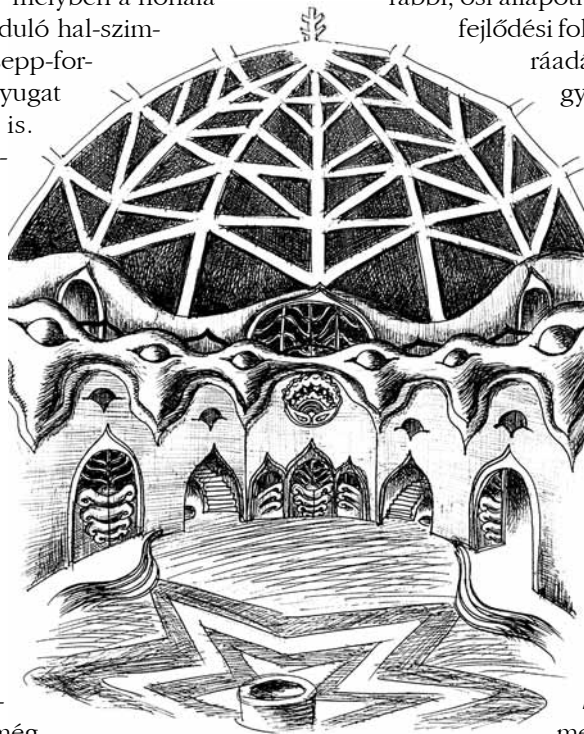
Amiképp a rózsablak, úgy Fehéregyháza épületének egésze ennek a teljességnek, a föld-ember-ég, test-lélek-szellem hármasság szerves egységének nyelvén akar emléket állítani a nemzeti hagyományból a kereszténységbe való átmenetnek. Mert ezer esztendővel ezelőtt lényegében nem két, ellentétes szemlélet állt egymással szemben; a nemzeti hagyomány és a kereszténység nem két külön dolog volt, hanem egy metamorfózis zajlott le: egy korábbi, ősi állapothoz hozzákapcsolódott a következő fejlődési fok lépés lehetősége, melynek csírái

ráadásul jócskán előbújtak a pogány és gyakran már görög-keresztény előzményekben. Ugyanígy zajlik észre-

vett-észre-nem-vett módon a mai átmenetünk a fizikai-érzéketi képzetalkotásból, gondolkodásból a szellemi-érzéketi gondolkodásba. Ma még sokszor kérdés, hogy szívünk, lelkünk mélyén valóban továbbléptünk-e az ezer évvel ezelőtti állapothoz képest? De az igazi kérdés az: továbbléptünk-e a megkezdett úton az eredeti, mindig élő Krisztus-impulzus megvalósítása felé? Megismertünk néhány igazságot, kialakult a tudomány *fel-nöttes* és földi értelem-kultusza, és az egyház törekvése, hogy gyermeki hitben tartsa meg a *laiskusokat* – de cselekedjük-e a valódi megismerést, szeretetet, a mai emberi,

természeti és isteni világ irányában? Elegendő-e a régi intézményekre, tekintélyekre hagyatkozás ehhez a továbblépéshez? Mint elhangzott, *új bort sem töltenek régi tömlőbe*.

Az új Fehéregyháza, tisztelegve Szent István király akaratát előtt, spirituális erődként az élő Krisztus-szellemhez való továbblépésnek akar otthont adni, a kötelező, mások által sugallt nemzeti önutalattól és öncsonkításoktól, felekezeti-ségtől mentesen, hogy nemzet és kereszténység *eredeti*, magasrendű eszményeinek jegyében *találkozhassanak* benne a gondolkodó, eleven szintézist kereső magyarok a következő, és bizonyára gyökeres változásokat hozó évezredben.

Szemben: főhomlokzat és alaprajz; fent: belső nézet a bejárat felől; lent: a nyugati falon lévő rózsablak terve

HÍREK

A KÓS KÁROLY EGYESÜLÉS tíz éves tevékenységét bemutató vándorkiállítás terv szerint folytatta országos vándorútját az elmúlt hónapokban. Június 22-én Ferencz István DLA, tanszékvezető egyetemi tanár nyitotta meg a miskolci bemutatót. A július 10-i keszthelyi kiállítás megnyitóját követően Somogyi Győző festőművész vezette be és irányította a hagyomány mai szerepét elemző beszélgetést. Tokaji bemutatót követő jászberényi kiállítást szeptember 13-án Makovecz Imre nyitotta meg. Budapest után október 23-án nyílik a kiállítás Kiskunhalason, november 12-én Szombathelyen és november 26-án Vácott. A Vándoriskola tíz évének eredményeit bemutató kiállítások színhelyei voltak: a Budapesti Műszaki Egyetem, a Bercsényi 28-30 Építész-kollégium, az Ybl Miklós Műszaki Főiskola, az Iparművészeti Főiskola és a pécsi Pollácz Mihály Műszaki Főiskola. Az alábbi képek a Bercsényi kollégiumban, az Iparművészeti Főiskolán illetve a Miskolci Galériában tartott kiállítás megnyitókön készültek.

SZÉLMALMOK TÉSEN. 99/1-es számunk szélmalomokkal foglalkozó tanulmányához kiegészítésül kaptuk Kovács Gábor vándorépítész felvételét a Várpalotától északnyugatra fekvő Tés két szélmalomáról. A faluban a század elején négy szélmalom működött, közülük a Held-féle malom 1951-ig üzemelt és ma is működőképes, a tőle 200 méterre lévő Ozi-féle malmot műszakilag teljesen helyreállították, mindkettő múzeumként megtekinthető.

KÖNYVEK: *Budapest – építészeti részletek/in details*, angol-magyar nyelvű, ritkán látott szépségű album kb 600 képpel az építészeti célú iparművészet (kovácsoltvas – Perekházy Károly, öntöttvas – Lengyelne Kiss Katalin, fafaragás – Tölgyes Orsolya és Hajda György Zsigmond, kerámia – Mattyasovszky Zsolnay Tamás, üvegablak – Mester Éva és ablakformálás – Gerle János tanulmánya) remekeivel. A fényképek java része Hajdú József munkája. (Szerkesztő: Lőrinczi Zsuzsa, kiadó: 6B Építész Bt.) *A szecesszió Budapest 23* épületet, illetve együttest mutat be Lugosi Lugo László felvételeivel és Gerle János tanulmányával. (Magyar Könyvklub). *A Kós Károly Egyesülés tíz évét* bemutató 364 oldalas, színes, magyar, német és angol nyelvű kötet és a *Vándoriskola tíz évét* bemutató, angol nyelvű összefoglalóval kiegészített kötet második kiadása megrendelhető és megvásárolható a Kós Károly Alapítványnál.

TANULNI A TERMÉSZETTŐL a címe a DOMUS folyóirat szeptemberi, Paolo Portoghesi által összeállított tematikus számának. A bemutatott nyolc példa egyike Makovecz Imre makói színháza. A melléklet ezúttal Lechner Ödön és Lajta Béla budapesti épületeivel foglalkozik Andrea Nerozzi Pákozdy összeállításában.

KATEDRÁLIS címen havonta jelentkező építészeti műsort indított szeptemberben a Duna TV. Az adások szerkesztő-házigazdája Ekler Dezső, állandó beszélgetőpartnerei Makovecz Imre, Szegő György és Cságoty Ferenc.

CSETE GYÖRGY ÉS LÜKŐ GÁBOR neve is bekerült a Magyar Örökség Aranykönyvébe a legutóbbi díjátadáson.

PAP GÁBORT 60. születésnapja alkalmából június 12-én az egyébként ötven éve alapított Uránia csillagvizsgálóban köszöntötték tanítványai, tisztelői és barátai. Ott adták át neki a miskolci Deszkatemplomról szóló írásunkban bemutatott rovásbotot.